

2. Kunst som middel til dialog om fordomme, rygter og konspirationsteorier

Kunst-spirationer var et eksperimenterende projekt, der havde til hensigt, at undersøge kunst som samtalestarter omkring fordomme, rygter og konspirationsteorier. Desuden var vi nysgerrige på, hvordan samtalerne kunsten startede, kunne fungere forebyggende mod ekstremisme og radikaliserings.

Taget processerne i projektet i betragtning, kan man pege på forskellige situationer, hvor kunsten har igangsat samtaler om temaer som Rygtepatruljen normalt italesætter til workshops. Det vil være svært at konkludere hvorvidt disse har fungeret forebyggende, men det er helt tydeligt at kunsten har igangsat vigtige samtaler der vedrører problematikker omkring temaerne.

Forinden projektet - kunstnernes eget standpunkt i temaet

Da vi henvendte os til forskellige kunstnere, blev vi mødt af forskellige spørgsmål og overvejelser i forbindelse med deltagelsen. En overvejelse vi ofte stødte på, handlede om kunstnernes egen position og perspektiv på temaerne. En kunstner skrev følgende:

"Jeg synes det lyder mega spændene, og helt klart som noget jeg ville elske at være en del af. Jeg følger dog, at det omhandler temaer jeg normalt slet ikke arbejder med, og føler derfor jeg lidt er den forkerte at have med.. Jeg ved ikke hvor vigtigt det er for jer, at der er meget 1:1 jeres tematik: fordomme, falsk information og konspirationsteorier? De fleste projekter jeg laver tager ofte udgangspunkt i mig selv, og handler egentlig mest bare om at være en ung kvinde i vores samfund i dag, og hvordan det er at være inde i mit hoved og i min krop. Giver det mening?"

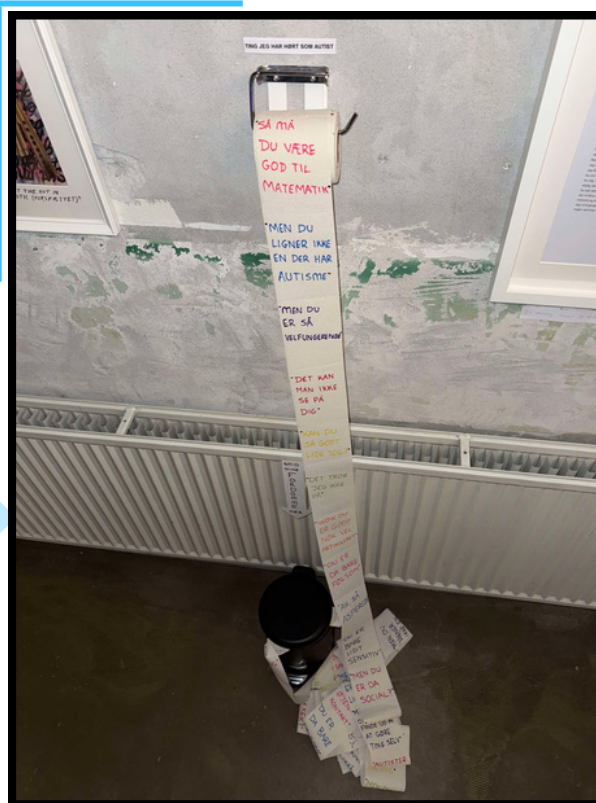
Det var en overvejelse der indeholdte en vis bekymring som var meget vigtig at 'gribe', for at kunstneren havde en oplevelse af, at de var den rette til at udstille til Kunst-spirationer.

Der opstod vigtige samtaler om de enkelte kunstners erfaringer med temaet og samtidigt hvordan disse personlige erfaringer og følelser, kunne udtrykkes gennem kunst.

Til workshops - dialog omkring håndteringen af et samfundsproblematisk tema

De unge kunstnere blev inviteret til workshops, der både skulle give dem et overblik over projektet, vores rolle, deres rolle, selve temaet og desuden igangsætte tanker om og inspiration til kunstværkerne.

Det blev det tydeligt, at kunstnerne stod over for en opgave der var anderledes fra det de normalt beskæftigede sig med. De beskrev, hvordan de skulle forholde sig til noget mere "overordnet", "politisk", "stort" end de ellers var vant til. Der opstod en spændende dialog mellem to kunstnere, hvor en del af samtalen gik på:

“Normalt arbejder jeg med følelser inde i mig selv, så hvordan kan jeg lave kunst om et samfundsproblematisk tema?”

“Hvordan har jeg det helt personligt med dette mere ’overordnede’ tema?”

“Skal temaet være helt tydeligt i værket?”

Gennemgående hos alle kunstnere var refleksioner omkring deres egen rolle i temaet.

Men ved at italesætte dette til workshops over for hinanden, blev de enkelte mere bevidste om egne følelser og perspektiver på temaet, og dermed bedre 'klædt på' til den opgave de stod over for.

Samtidigt bidrog workshops til dialoger omkring fordomme, rygter og konspirations teorier lignende det vi kan se til 'normale' workshops.

Hos Fontana medvirkede en gruppe unge, der alle var psykisk sårbare, og derfor havde valgt en vinkel på emnet: Fordomme omkring psykisk sårbarhed. Her italesatte Rygtepatruljen fordomme, rygter og konspirationer gennem forskellige aktuelle eksempler, der senere ledte til en god dialog med de unge.

De unge snakkede først meget overordnet i forhold til de eksempler, vi havde bragt op, men dialogen endte med at omhandle deres egne erfaringer i forbindelse med fordomme omkring psykisk sårbarhed.

På den måde fik vi etableret en god, åben og tryk snak om et emne der ellers kan synes svært at italesætte.

Selve udstillingen - Resultaterne af udstillingen

Ved at bruge forskellige medier i udstillingen, dannede vi et spændende univers, der gav meget forskellige udtryk og perspektiver mht. temaet. Det var også tydeligt, at de forskellige kunstformer inviterede mange forskellige mennesker ind i rummet. Dette betød at udstillingen blev nuanceret og henvendte sig til mennesker der var interesseret i forskellig kunst. Derudover var udstillingen med til at tiltrække et publikum, der måske ikke havde opsøgt et tema som konspirationsteorier, hvis ikke det var for kunsten der blev udstillet.

Til udstillingen opstod spændende samtaler i publikum, på tværs af forskellige aldre og baggrunde. Publikum fik bl.a. til opgave at reflektere i grupper over, hvad der gør, når de møder misinformation, fordomme, rygter eller konspirationsteorier. I den forbindelse kunne Rygtepatruljen bidrage med perspektiver på, hvordan man kan imødegå temaet på en mere åben og nysgerrig måde.

Derudover var plakaterne med viden og begrebsafklaringer omkring temaet med til, at belyse temaet på en mere teoretisk måde. Publikummet kunne på denne måde læse baggrundsviden om udstillingen, programmet og temaet og samtidigt få et mere abstrakt perspektiv på temaet gennem kunsten. Til udstillingen indgik også et interaktivt element i form af en workshop, som inviterede publikum til en kreativ bearbejdelse af temaet. På den måde inviteres også publikummet til at beskæftige sig med temaet på kreativ vis.

Afrunding

Kunstudstillingen satte rammerne for at kunne få dybere forståelse for eksponeringen af misinformation og konspirationsteorier, og inviterede til samtale om måder at håndtere dette på. Kunsten som middel gør det muligt at overføre de mere overordnede, samfundsproblematiske temaer til et individuelt og personligt niveau.

Med kombinationen af kunst, konspirationer fra virkeligheden samt teori om misinformation og rygter opstår samtaler som alle kan være en del af, og i forskellige udstrækninger bliver temaet noget alle har et forhold til.